

Nr 94

LANDSKAPSLAG om studiestöd

Föredragen för Republikens President¹⁾ den 13 oktober 1995
Utfärdad i Mariehamn den 26 oktober 1995

I enlighet med lagtingets beslut²⁾ stadgas:

1 kap. Allmänna stadganden

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om på vilka grunder landskapsstyrelsen skall bevilja studiestöd för bedrivande av studier efter avslutad läroplikt.

Om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag har den som skall bedriva studier vilka varar längre än åtta veckor rätt till studiestöd på de grunder som anges i denna paragraf. Rätt till studiestöd har en medborgare i ett land som hör till den Europeiska unionen och som har stadigvarande bosättningsort i landskapet. Den som är medborgare i ett land som inte hör till den Europeiska unionen har rätt till studiestöd efter att under minst två år ha varit stadigvarande bosatt i landskapet för annat ändamål än studier.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja studiestöd trots att de förutsättningar som anges i 2 mom. inte är uppfyllda.

2 §

Definitioner

I denna lag använda begrepp skall ha den betydelse som anges i denna paragraf.

Stadigvarande bosättningsort är den ort där en studiestödssökande under minst 185 dagar varje år bor till följd av personlig och yrkesmässig anknytning. Den som har personlig och yrkesmässig anknytning till två eller flera orter anses ha stadigvarande bosättningsort på den ort dit denne regelbundet åter-

vänder och anses ha störst personlig anknytning till. Den stadigvarande bosättningsorten ändras inte för den som bor på annan ort huvudsakligen på grund av studier.

Läsår är den tid som börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli följande år.

Termin är hösttermin eller vårtermin, varvid höstterminen börjar den 1 augusti och slutar den 31 december och vårterminen börjar den 1 januari och slutar den 31 juli.

Stödmånad är en månad under vilken studeranden får studiepenning eller vuxenstudiepenning.

Högskolor är de högskolor som landskapsstyrelsen godkänt i enlighet med landskapslagen om högskoleundervisning i landskapet Åland (15/81) samt de högskolor som nämns i lagen om utveckling av högskoleväsendet (FFS 1052/86) och därmed jämförbara utbildningsinstitutioner.

Andra läroanstalter är gymnasier, yrkesläroanstalter, yrkespedagogiska lärarhögskolor, folkhögskolor, medborgarinstitut och sommaruniversitet samt andra motsvarande läroanstalter under offentlig insyn.

Kreditinstitut är penninginrättningar, fonder, sammanslutningar och andra inrättningar vilkas verksamhet omfattar beviljande av lån mot borgen.

3 §

Studiestödsförmåner

På de villkor som stadgas i denna lag beviljas studiestöd i form av

- a) studiepenning eller vuxenstudiepenning,
- b) särskilt studietillägg,
- c) bostadstillägg,
- d) försörjartillägg samt

¹⁾ Lagens 30 § 2 mom. förordnades att förfalla

²⁾ Ls framst. nr 22/1994-95
Ku bet. nr 3/1994-95

e) landskapsborgen för studielån.

Studiepenning och vuxenstudiepenning kan inte utbetalas samtidigt. Försörjartillägg kan inte utbetalas samtidigt med vuxenstudiepenning.

4 §

Studier som berättigar till studiestöd

De allmänna villkoren för rätt till studiestöd är att den studerande har antagits till en högskola eller annan läroanstalt i landet eller utomlands, bedriver studier som huvudsyssla, har framgång i studierna samt behöver ekonomiskt stöd. Närmare bestämmelser om behovet av ekonomiskt stöd finns i 3 kap.

Studiestöd för studier i gymnasium kan beviljas för slutförande eller komplettering av gymnasiets lärokurs.

Närmare bestämmelser om vilka studier som berättigar till studiestöd kan ges i landskapsförordning.

5 §

Tidsbegränsningar

Studiestöd beviljas för den tid den studerande bedriver studier och för högst den normala utbildningstiden, varvid den normala utbildningstiden för högskolestudier skall anses vara högst 70 månader. Av särskilda skäl kan stöd beviljas för ytterligare högst ett studieår.

Vuxenstudiepenning för avläggande av vetenskaplig påbyggnadsexamen kan beviljas för högst 12 månader.

Studiestöd beviljas inte för en kortare period än 4 veckor.

2 kap.

Studiestödsförmåner

6 §

Studiepenning

Rätt till studiepenning har en studerande som enligt 1 kap. kan beviljas studiestöd enligt denna lag och som inte är berättigad till barnbidrag i enlighet med landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen (48/94).

7 §

Vuxenstudiepenning

Rätt till vuxenstudiepenning har

a) en studerande i åldern 25-29 år som inte under en åttaårsperiod omedelbart innan studierna inleds har genomgått en över fyra månader lång utbildning för vilken studiestöd har beviljats samt

b) en studerande i åldern 30-54 år som saknar grundläggande yrkesutbildning eller som inte under en femårsperiod omedelbart innan

studierna inleds har genomgått en över fyra månader lång utbildning för vilken studiestöd har beviljats.

Den som har avlagt högre högskoleexamen eller därmed jämförbar examen har inte rätt till vuxenstudiepenning för avläggandet av en andra högre högskoleexamen.

Rätten till vuxenstudiepenning börjar vid ingången av den månad då de i 1 mom. nämnda åldersvillkoren uppfylls.

Närmare bestämmelser om rätten till vuxenstudiepenning kan ges i landskapsförordning.

8 §

Särskilt studietillägg

Den som är berättigad till studiestöd i enlighet med denna lag kan dessutom av landskapsstyrelsen beviljas särskilt studietillägg av arbetsmarknadspolitiska skäl.

Närmare bestämmelser om villkoren för särskilt studietillägg kan ges i landskapsförordning.

9 §

Bostadstillägg

Rätt till bostadstillägg har en studerande som

a) bor ensam i en hyresbostad eller liknande bostad som inte anses vara en ägarbostad,

b) enligt ett särskilt hyresavtal bor i en studiebostad som en kommun, en stiftelse eller ett allmännyttigt samfund svarar för eller som

c) har familj eller lever stadigvarande i äktenskapsliknande förhållande och på grund av studierna hyr bostad på annan ort än maken eller den övriga familjen.

Närmare bestämmelser om rätten till bostadstillägg kan ges i landskapsförordning.

10 §

Försörjartillägg

Rätt till försörjartillägg har en studerande som har minderårigt barn. Stödet utbetalas till en studerande vårdnadshavare och utgår som ett belopp per barn.

Närmare bestämmelser om när barn skall anses vara minderårigt enligt bestämmelserna i denna lag skall ges i landskapsförordning.

11 §

Landskapsborgen för studielån

Rätt till landskapsborgen för studielån har en studerande som har antagits till studier och bedriver studier på det sätt som nämns i 4 §.

Den vars studielån indrivs av landskapsstyrelsen på grundval av borgensansvar har inte rätt till landskapsborgen för studielån, om inte landskapsstyrelsen av särskilda skäl beslutar annat.

Närmare bestämmelser om rätten till landskapsborgen för studielån kan ges i landskapsförordning.

12 §

Studiestödets belopp

I landskapsförordning skall intas bestämmelser om storleken på studiestödets belopp för studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg, försörjartillägg och om storleken på den borgen landskapet ger för studielån.

De terminer en studerande får studiestöd höjs beloppet av landskapsborgen för studielån med det tillägg på studielånet som kreditinstitutet beviljar honom för betalning av den ränta på studielånet som förfaller till betalning under läsåret.

Landskapsstyrelsen kan på landskapets hela fordran på grund av landskapsborgen för studielån besluta närmare om storleken på den ränta låntagaren skall betala.

3 kap.***Ekonomisk behovsprövning***

13 §

Inkomstens inverkan på studiestödet

När behovet av ekonomiskt stöd prövas kan en sökandes samt dennes föräldrars inkomster beaktas, dock inte om sökanden vid studiestödets beviljande är fyllda 18 år eller har fullföljt gymnasieutbildning.

I landskapsförordning kan intas bestämmelser om hur en sökandes samt dennes föräldrars inkomster skall inverka på studiestödet.

14 §

Beaktande av vissa förmåner

Studiepenningens belopp kan sänkas om en studerande från läroanstalten eller på grund av studierna eller arbete som utförs i samband med dem får lön, dagpenning, ett stipendium avsett för att trygga utkomsten eller annat ekonomiskt stöd som motsvarar studiepenningen. Närmare bestämmelser om beaktande av vissa förmåner som avses i denna paragraf skall intas i landskapsförordning.

4 kap.***Ansökan, betalning och återkrav***

15 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Ansökan om studiestöd görs hos landskapsstyrelsen. Sökanden skall lämna de uppgifter landskapsstyrelsen inbegär.

Den studerande skall meddela landskapsstyrelsen alla förändringar som påverkar studiestödet.

Studiestöd beviljas för högst ett studieår i sänder.

16 §

Betalning

Studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan inlämnats. Landskapsstyrelsen skall fastställa vilken dag i varje månad studiestödet skall utbetalas.

Studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg och försörjartillägg betalas varje månad av landskapets medel på sätt som närmare bestäms i landskapsförordning.

17 §

Grund för att inte bevilja studiestöd

Studiestöd kan helt eller delvis förvägras den som tidigare avsiktligt har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter eller avsiktligt underlåtit att lämna riktiga uppgifter och därvid orsakat att studiestöd har betalats utan grund eller på felaktiga grunder.

Studiestöd kan helt eller delvis förvägras den vars tidigare studielån på grund av borgensansvar erlagts ur landskapets medel och återkrävts på åtgärd av landskapsstyrelsen.

18 §

Återkrav

Landskapsstyrelsen kan återkalla beslut om beviljande av studiestöd eller återkräva studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg eller försörjartillägg om en väsentlig ekonomisk förändring i den studerandes förhållanden inträffat efter att studiestödet har beviljats. Sådant återkallande eller återkrav kan ske högst till ett belopp som motsvarar den ekonomiska förändringen i den studerandes förhållanden.

Landskapsstyrelsen kan helt eller delvis återkalla eller återkräva studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg eller försörjartillägg om stödet felaktigt utbetalats eller på felaktiga grunder beviljats på grund av att den sökande uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter väsentliga för beräkning av studiestödet eller på grund av annan jämförbar väsentlig omständighet.

Ett belopp som skall återkrävas kan avdras från studiestöd som senare beviljas mottagaren av stödet.

5 kap. *Landskapsborgen för studielån*

19 §

Lyftande av studielån mot landskapsborgen

Landskapsborgen för studielån beviljas för högst ett läsår i sänder. Beslutet kan dock gälla landskapsborgen för juni och juli månad det föregående läsåret. Landskapsborgen för studielåns sammanlagda belopp höjs för varje termin en studerande får studiestöd med det tillägg på studielånet som beviljas av kreditinstitutet för betalning av under läsåret förfallen ränta på studielånet.

Studielån ges mot skuldebrev som landskapsstyrelsen har godkänt. För studier kan beviljas ett studielån vars belopp ökas med en beviljad ny studielånerat.

Studielånet skall lyftas under det läsår för vilket landskapsborgen har beviljats. Om tiden efter det beslutet om borgen gavs och fram till läsårets slut omfattar mindre än två månader skall studielånet lyftas senast inom två månader efter det beslutet om borgen gavs. Då beslutet omfattar landskapsborgen för juni eller juli månad före läsåret, får lånet lyftas redan under dessa månader.

20 §

Innehållet i landskapsborgen

Landskapsborgen ställs som proprieborgen för hela det nominella beloppet av ett studielån som ett kreditinstitut som står under offentlig tillsyn har beviljat för räntan på studielånet, dröjsmålsräntan samt de godtagbara kostnaderna för uppsägning av lånet.

21 §

Landskapsborgens giltighet

En landskapsborgen gäller i högst 30 år från det att den första låneutbetalningen lyftes. Ett villkor för att landskapsborgen skall vara i kraft är att kreditinstitutet halvårsvis under de terminer som berättigar till studiestöd till studielånet lägger de räntor som förfaller till betalning under studieåret.

22 §

Preskription av borgen

På landskapsborgen för studielån tillämpas inte vad som stadgas om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer. Bestämmelsen i 4 § förordningen angående närmare bestämmande av löftesmans ansvarsskyldighet tillämpas inte heller på amorteringar på lån som avses i denna lag.

23 §

Yrkande på återbetalning av lån

Om en låntagare har försummat att betala

ränta eller amortering och minst tre månader har förflutit sedan förfallodagen, har kreditinstitutet rätt att yrka att lånet genast betalas tillbaka i sin helhet. Kreditinstitutet skall i sådant fall meddela landskapsstyrelsen minst en månad före den dag lånet sägs upp.

Studielån som av landskapsmedel betalats till kreditinstitutet jämte ränta skall efterskänkas om låntagaren avlidit. Studielånet skall anses vara förfallet till betalning i sin helhet om kreditinstitutet i sådant fall framställer ett yrkande om betalning av landskapsmedel till landskapsstyrelsen.

24 §

Återkrav av borgensfordran

En borgensfordran som grundar sig på landskapsborgen för ett studielån får utan dom eller beslut utsökas hos låntagaren i enlighet med bestämmelserna i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/61). Bestämmelserna om preskription av fordringar i nämnda lag gäller dock inte den regressrätt som landskapet har enligt detta moment.

Vid återkrav kan landskapsstyrelsen bevilja betalningstid eller tillgripa andra betalningsarrangemang om det med hänsyn till låntagarens betalningsförmåga finns grundad anledning till detta eller om det därigenom kan säkerställas att den kvarstående skulden återbetalas.

25 §

Beviljande av betalningsbefrielse

Landskapsstyrelsen kan bevilja befrielse från betalning av en borgensfordran som grundar sig på landskapsborgen för ett studielån samt räntorna på fordran om låntagaren har avlidit.

Befrielse från betalning kan också beviljas om låntagaren är varaktigt arbetsoförmögen eller om han eller hon har varit arbetsoförmögen sammanlagt minst fem år och återkrav med hänsyn till hans eller hennes ekonomiska omständigheter och andra förhållanden anses vara oskäligt.

Av särskilda skäl kan partiell betalningsbefrielse beviljas om låntagarens ekonomiska förhållanden har försvagats av långvarig arbetslöshet, sjukdom eller annat motsvarande skäl så att återkrav av hela lånet anses vara oskäligt.

26 §

Ränta på borgensfordran

På landskapets hela borgensfordran skall låntagaren betala högst den ränta som avses i 4 § 1 mom. räntelagen (FFS 633/82). Närmare

stadganden om storleken på den ränta som skall betalas kan ges genom landskapsstyrelsebeslut.

**6 kap.
Särskilda stadganden**

27 §

Räntestöd

Landskapsstyrelsen kan besluta att räntestöd skall utbetalas för studielån som avses i denna lag. Den sista utbetalningen av räntestöd kan ske 18 månader efter den räntekapitalisering som nämns i 19 och 21 §§ eller senast fjorton år efter att studielånet första gången utbetalades.

Närmare bestämmelser om villkoren för beviljande av räntestöd samt räntestödets storlek kan ges i landskapsförordning.

28 §

Landskapets betalning av ränta

Landskapsstyrelsen kan betala förfallna räntor på grund av studielån om låntagaren efter slutförda studier och avlagd examen blivit arbetslös eller om denne under den månad räntan förfaller till betalning har haft rätt till moderskapspenning, faderskapspenning eller föräldrapenning för minst 24 vardagar. Om en moder och fader samtidigt har rätt till moderskapspenning, faderskapspenning, föräldrapenning eller motsvarande under den månad räntan förfaller till betalning betalas endast förfallna räntor för moderns studielån.

Betalningen av räntor som avses i 1 mom. sker utan återbetalningsskyldighet för låntagaren.

Närmare bestämmelser om villkoren för landskapets betalning av ränta kan ges i landskapsförordning.

Mariehamn den 26 oktober 1995

HARRIET LINDEMAN
vicelantråd

29 §

Utmättnings- och överföringsförbud

Studiepenning, vuxenstudiepenning, bostadstillägg och studielån får inte utmätas.

Ett avtal om överföring av en rättighet enligt denna lag på någon annan är ogiltigt.

30 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan inom trettio dagar räknat från den dag beslutet delgavs vederbörande skriftligt yrka om rättelse hos landskapsstyrelsen. Till rättelseyrkandet, som läggs till grund för landskapsstyrelsens prövning, skall fogas beslutet i vilket rättelse yrkas samt den övriga utredning som åberopas.

Beslut om studiestöd anses delgivet vederbörande, om inte annat visas, den sjunde dagen efter den dag då beslutet inlämnats för postbefordran under den adress sökanden har uppgivit.

31 §

Ikraftträdelsebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

I den landskapsförordning som avses i denna lag kan intas övergångsbestämmelser om rätten till studiestöd och om studiestödets belopp.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen om studiestöd (48/72), dock så att rättigheter och skyldigheter som uppkommit med stöd av lagen skall fortsätta att gälla.

Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Lotta Wickström-Johansson
föredragande

